

De kop van Jut

De Kop-van-jut is een kermisattractie waarmee met slagkracht gepoogd wordt een bel te luiden. Het toestel bestaat uit een hefboom waarvan het uiteinde door een sterke veer omhoog wordt gehouden. Door er met een hamer op te slaan, wordt de veer ingedrukt en komt het andere uiteinde van de hefboom omhoog. Daarop ligt een gewichtje dat omhoog wordt geschoten en langs een rail omhoog glijdt. Slaat men hard genoeg, dan komt het gewichtje tot bovenaan en slaat het tegen een bel aan.

De kermisattractie 'De kop van Jut' heeft een bijzonder voorgeschiedenis. De attractie zelf bestond al enige tijd maar een slimme kermisuitbater bedacht de naam naar aanleiding van een dubbele moord, gepleegd door Hendrik Jacobus Hut. Hendrik Jacobus Jut (Den Haag, 19 juli 1851 - Leeuwarden, 12 juni 1878) was een kelner uit Den Haag. Hij had een relatie met Christina Goedvolk (Delft, 14 maart 1847 - Haarlem, 26 juni 1926) die zwanger van hem raakte. Door werkeloosheid kwamen de twee in geldproblemen. Christina had enige tijd gewerkt voor de weduwe Maximiliana Theodora van der Kouwen-ten Cate, die in 1862 een zesde van het vermogen van haar zus Geertruida Löschen-Ten Cate had geërfd ter waarde van f 39.771,20½ (nu ongeveer € 356.900). Het tweetal besloot haar te beroven. Hij leende van zijn moeder tien gulden en kocht daarvoor twee pistolen en een dolk. Op 13 december 1872 gingen zij samen naar het huis van de weduwe. Christina leidde op de bovenverdieping de weduwe af en Jut stak beneden de dienstbode Leentje Beeloo dood. Daarna riep hij de oude dame naar beneden met de woorden "Mevrouw, Leentje is van d'r zelve gevallen" en doodde ook haar, nadat ze er nog in geslaagd was hem te verwonden. Ze gingen er vandoor met kostbaarheden, effecten en geld. De twee trouwden op 19 februari 1873 en emigreerden naar New York. Daar verkochten zij de sieraden voor 320 dollar en verzilverden de effecten voor ruim tienduizend dollar. Maar na twee maanden keerden zij terug naar Nederland. Op 17 april 1873 lieten zij zich inschrijven in het bevolkingsregister van Vught, waar op 2 juli 1873 hun dochter Angelica Arabella Cassandra Christina werd geboren. In februari 1874 vertrokken zij ten tweede male maar nu naar Zuid-Afrika. Weer kort daarna keerden ze opnieuw terug naar Nederland. Dit keer naar Rotterdam, waar Hendrik een koffiehuis kocht. Op 7 april 1875 kregen zij een tweede dochter Atalanta Agnese Florenza, die al na één dag stierf. In diezelfde maand praatte Jut zijn mond voorbij tegen een zekere Jan Roelfs. Kort daarop werd het echtpaar gearresteerd. Bij huiszoeking werd als bewijs een brief gevonden die de vermoorde weduwe bewaard had van wijlen haar echtgenoot. Het echtpaar wist 2½ op vrije voeten te blijven na de moord. De media-aandacht was enorm en Jut werd in de kranten gepresenteerd als de grootste, meest gewetenloze moordenaar uit de geschiedenis. In de Haagse etalages konden portretten van het echtpaar worden bewonderd en in de boekhandel waren brochures over de zaak verkrijgbaar.

Op 6 mei 1876 kreeg Jut levenslang voor dubbele moord. Het volk wenste de doodstraf, maar die was 6 jaar ervoor afgeschaft. Hij overleed twee jaar later op 26-jarige leeftijd in de gevangenis van Leeuwarden. Zijn hoofd werd op sterk water gezet en is jarenlang te zien geweest in het anatomisch museum (het "Kabinet van Camper") van de Rijksuniversiteit Groningen. De fles waarin zijn hoofd werd bewaard was echter niet goed afgesloten, daardoor verdampte de alcohol en is het hoofd verloren gegaan. Het enige wat vandaag nog resteert is een gipsen afgietsel van het hoofd. Zijn vrouw Christina werd wegens diefstal veroordeeld tot twaalf jaar tuchthuis. Zij kwam in 1888 vrij, maar werd in 1890 opnieuw tot twee jaar cel veroordeeld omdat ze twee paraplu's en twee stukken zeep had gestolen. Daarna vestigde zij zich in Haarlem en hertrouwde op 4 maart 1896 met een Duitser, de smid Albert Heinrich Johann Münnemann.

Haar dochter kreeg per Koninklijk Besluit van 14 juni 1898 - zij was toen 25 jaar en al getrouwd met een zekere Sonnevile - ook de achternaam Münnemann in plaats van de beruchte naam Jut.

Münnemann overleed in 1907. In sommige kranten van 14 juli 1908 verscheen het onjuiste bericht dat zij vermoord zou zijn aangetroffen in een volkslogement in Oudewater. Als 70-jarige "weduwe Munnema" probeerde zij in 1917 in aanmerking te komen voor een Haarlemse hofjeswoning. Deze werd haar geweigerd op grond van haar liederlijke levenswandel, haar verhouding met een 27-jarige tuindersknecht en drankmisbruik. Op 17 september 1920 verkreeg zij onderkomen in het stadsarmenhuis in Haarlem. Ze stierf in 1926 op 79-jarige leeftijd.